

SPOT svetovanje Koroška: Odločil-a sem se, da zaprem s.p. – kaj moram storiti, da postopek izvedem skladno z zakonom, katere so moje odgovornosti in kakšne pravice mi pripadajo po izbrisu s.p.?

Kadar se nosilec dejavnosti odloči za prenehanje poslovanja oziroma želi zapreti s.p. mora skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1, 75. člen) poskrbeti za pravilno izvedbo postopkov, ki veljajo za prenehanje opravljanja dejavnosti.

Podjetnik lahko vlogo za izbris podjetja iz Poslovnega registra Republike Slovenije vloži preko spletnega portala eVem (SPOT) ali to opravi s pomočjo referenta na SPOT točkah, 15 dni oziroma najmanj 3 dni pred nameranim datumom izbrisa podjetja.

Samostojni podjetnik lahko postopek izbrisa podjetja izvede kljub temu, da ima dolgove ali terjatve, saj je fizična oseba, ki jamči z vsem svojim premoženjem. Dolžan je prevzeti odgovornost nad svojimi neporavnanimi obveznostmi. Postopek se izvede tudi v primeru, če ima podjetnik terjatve do dolžnikov, slednji mu terjatve poravnajo na osebni račun.

Sprva je potrebno izpolniti Obvestilo o prenehanju dejavnosti samostojnega podjetnika na podlagi drugega odstavka 75. člena Zakona o gospodarskih družbah, kjer se navede firma, poslovni naslov, matična številka podjetja ter datum izbrisa podjetja. To obvestilo se priloži k vlogi o izbrisu samostojnega podjetnika iz registra PRS, ki jo podjetnik izpolni sam ali s pomočjo SPOT referenta. Po uspešno obravnavani vlogi se s strani registrskega organa AJPES podjetniku pošlje Sklep o izbrisu iz Poslovnega registra.

V kolikor bi si podjetnik premislil glede izbrisa podjetja, lahko le-to stori dan pred predvidenim datumom izbrisa in sicer z umikom vloge katero elektronsko podpiše in odda na AJPES, slednji bo na podlagi zahtevka izdal Sklep o zaustavitvi postopka.

Podjetnik je dolžan vložiti tudi vlogo za Odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj (obrazec M2), ko niso več izpolnjeni pogoji za zavarovanje oziroma ko se razveljavlja obstoječe zavarovanje. Največ 8 dni po izbrisu podjetnika iz PRS, kajti po tem datumu postopka ni mogoče več izvesti preko eVem (SPOT) portala, ampak mora podjetnik to vlogo (obrazec M2) v papirnati obliki fizično vložiti na ZZZS – Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Prav tako ima podjetnik obveznosti do državnega organa FURS – Finančne uprave Republike Slovenije, kateremu mora v roku 60 dni po datumu izbrisa podjetja iz PRS preko sistema eDavki vložiti davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti na dan prenehanja opravljanja dejavnosti iz katerega morajo biti razvidni vsi prihodki in odhodki do dneva prenehanja dejavnosti.

Po vseh predhodno opravljenih postopkih mora podjetnik tudi zapreti svoj poslovni račun. To stori s Sklepom o izbrisu podjetja, ki ga je prejel od registrskega organa AJPES. Tisti podjetniki, ki uporabljajo osebni račun kot poslovni, prav tako s prejetim Sklepom o izbrisu obvestijo banko, da se ta račun od nadaljnjega uporablja samo za osebne prejeme.

V primeru, da je podjetnik tudi zaposloval delavce v svojem podjetju, mora le tem zaposlenim pravočasno vročiti odpoved pogodbe iz delovnega razmerja, najmanj 30 dni prej. Delovno razmerje se brez vročitve odpovedi ne zaključi, čeprav je podjetnik izvedel postopek izbrisa podjetja. Zelo pomemben je razlog navedbe na odpovedi, saj je od tega odvisno ali bo delavec na Zavodu za zaposlovanje RS prejel nadomestilo ali ne. Delavcem pripada tudi odpravnina za primer odpovedi iz poslovnih razlogov. Osnova za izračun odpravnine je povprečna mesečna bruto plača v zadnjih 3 mesecih, pri tem se upošteva tudi čas trajanja zaposlitve.

Velja naslednje:

- zaposlitve, ki trajajo od 1 do 10 let znaša 1/5 plače za vsako leto zaposlitve,
- zaposlitve, ki trajajo od 10 do 20 let znaša 1/4 plače za vsako leto zaposlitve,
- zaposlitve, ki trajajo več kot 20 let znaša 1/3 plače za vsako leto zaposlitve.

V Sloveniji so odpravnine do višine desetih povprečnih plač, neobdavčene.

Tako kot velja za delavce, si mora tudi podjetnik urediti svoj prihodnji status. Lahko se prijavi na ZRSZ - Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Slednji si mora urediti zavarovanje - vključitev v obvezna socialna zavarovanja kot občan pri krajevno pristojnem centru za socialno delo, to je tistem, na območju katerega ima oseba prijavljeno stalno prebivališče, ali kot družinski član (Obrazec M-DČ).

Razlogov za prenehanje dejavnosti je več, vendar vsi razlogi niso upravičljivi, da podjetnik po zaprtju s.p. in prijavi na ZRSZ – Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, prejme nadomestilo. Po ZUTD - zakon o urejanju trga dela se mora na ZRSZ dokazati razlog za prenehanje opravljanja dejavnosti.

Med upravičene razloge spadajo slednji (ZUTD, 4. odstavek, 63. člen):

- dalj časa trajajoča bolezen zavarovanca,
- insolventnost ali stečaj,
- elementarna nesreča,
- večja materialna škoda na premoženju zavarovanca,
- izguba poslovnega prostora,
- izguba poslovnega partnerja, na katerega je bilo v pretežni meri vezano poslovanje,
- drugi primerljivi razlogi.

Pri tem je potrebno omeniti, da pravica za prejem denarnega nadomestila pripada posamezniku šele po določenemu času plačevanja prispevkov za socialno varnost.

V kolikor je podjetnik zaprl svoj s.p. zaradi krivdnih razlogov, le-ta nima pravice do uveljavljanja denarnega nadomestila.

Delovna doba se podjetniku prizna na podlagi plačanih prispevkov iz obveznih socialnih zavarovanj. Evidenco o doseženi zavarovalni dobi vodi ZPIZ – Zavod za pokojninsko in invalidsko

zavarovanje Slovenije, evidenco o plačanih prispevkih pa FURS - Finančna uprava Republike Slovenije.

Brezposelni podjetnik torej prejme denarno nadomestilo, če je njegov razlog za prenehanje opravljanja dejavnosti upravičen in je pred nastankom brezposelnosti svojo dejavnost opravljal najmanj 9 mesecev v zadnjih 2 letih oziroma vsaj 6 mesecev. V primeru osebe, ki je mlajša od 30 let, pripada pravica prejema denarnega nadomestila za 2 meseca, ob pogoju, da je dejavnost opravljal oziroma imel zavarovalno dobo od 6 do 10 mesecev.

Brezposelni osebi se prizna prejem denarnega nadomestila v naslednjem časovnem trajanju:

- 3 mesece za zavarovalno dobo od 10 mesecev do 5 let,
- 6 mesecev za zavarovalno dobo od 5 do 15 let,
- 9 mesecev za zavarovalno dobo od 15 do 25 let,
- 12 mesecev za zavarovalno dobo nad 25 let,
- 19 mesecev za zavarovance, starejše od 53 let, in za zavarovalno dobo več kot 25 let,
- 25 mesecev za zavarovance, starejše od 58 let, in za zavarovalno dobo več kot 28 let.

Višina prejema denarnega nadomestila samozaposlene osebe je odvisna od povprečne osnove od katere je samozaposlena oseba 8 mesecev pred brezposelnostjo plačevala obvezne prispevke za socialno varnost. Osnova za obračun prispevkov je bruto plača. Povprečna mesečna bruto plača je 1.753,84 € - za samozaposlene je minimalna osnova za plačevanje prispevkov 60 odstotkov od povprečne bruto plače, torej 1.052,30 €. Samozaposleni je torej zadnjih 8 mesecev plačeval mesečno 401,98 € za obvezna socialna zavarovanja. Ob predhodno navedenem brezposelnemu podjetniku prve 3 mesece pripada 80 odstotkov od osnove (841,84 € bruto), nadaljnje mesece pa 60 odstotkov od osnove (631,38 € bruto). Po 12 mesecih pa 50 odstotkov od osnove, torej 526,15 € bruto.

Najnižji znesek denarnega nadomestila ne sme biti nižji od 530,19 €, najvišji denarni znesek pa ne sme presegati 892,50 €.

Podjetnik je po izbrisu podjetja dolžan vso dokumentacijo hraniti 10 let.

V primeru odločitve tega posameznika o ponovnem odprtju s.p., mu je to tudi kadarkoli omogočeno ob pogoju, da ima do datuma vpisa podjetja poravnane vse obveznosti iz poslovanja prejšnjega podjetja.

Za SPOT svetovanje Koroška
RRA Koroška d.o.o.:
Danijela Uran, podjetniška svetovalka

Ravne na Koroškem, 17.04.2020

Viri:

1. eDavki. Državni davčni portal [online]. Dostopno na: https://edavki.durs.si/EdavkiPortal/OpenPortal/CommonPages/Opdynp/PageD.aspx?category=samozaposlene_osebe_fod (16.04.2020).
2. e-Vem, Državni portal za poslovne subjekte in samostojne podjetnike [online]. Dostopno na: <https://evem.gov.si/info/zapiram/zapiranje-sp/> (17.04.2020).
3. PIS. Pravno-informacijski sistem [online]. Dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5840#> (16.04.2020).
4. SiolNET [online]. Dostopno na: <https://siol.net/posel-danes/moja-sluzba/kdaj-je-s-p-upravico-do-nadomestila-za-brezposelne-389871> (17.04.2020).
5. Zakonodaja.com [online]. Dostopno na: <https://zakonodaja.com/zakon/zgd-1/75-clen-sprememba-in-prenehanje-opravljanja-dejavnosti> (17.04.2020).
6. Mladipodjetnik [online]. Dostopno na: <https://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/poslovanje/zaprtje-s-p> (16.04.2020).

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj www.eu-skladi.si